

Beograd, 21.10.2008. godine

Fond za mlade talente Republike Srbije

Ministarka Snežana Samardžić Marković,

predsednica

Bulevar Mihajla Pupina 2, 11000 Beograd

Poštovana gospođo Samardžić Marković,

Pokret Evropa nema alternativu Vam se obraća sa predlogom da Fond za mlade talente Republike Srbije ponovo razmotri rezultate ovogodišnjeg konkursa za dodelu stipendija studentima koji su upisali osnovne i poslediplomske studije na univerzitetima u Evropskoj uniji, odnosno rezultate rada komisije koja je vršila selekciju prijavljenih kandidata. Svrha ponovnog razmatranja rezultata konkursa je postizanje onoga što bi trebalo da bude osnovni cilj izdvajanja budžetskih sredstava za stipendiranje 500 domaćih studenata na univerzitetima u inostranstvu. Taj cilj je školovanje što većeg broja stručnjaka na prestižnim univerzitetima u inostranstvu uz obavezu da se vrate u Srbiju i stečena znanja i iskustva ulože u razvoj naše zemlje.

Razlog više da Vam se obratimo leži u činjenici da je Ministarstvo omladine i sporta do sada dokazalo da vrlo odgovorno obavlja poslove u svojoj nadležnosti i da uspešno ostvaruje svoje programske ciljeve. U tom smislu, izuzetan doprinos dosadašnjeg rada Ministarstva svakako predstavlja donošenje Nacionalne strategije za mlade kao rezultata širokog konsultativnog procesa svih zainteresovanih strana, u čijoj izradi su u najvećoj meri upravo učestvovali mladi i omladinske organizacije. Ministarstvo je odmah po usvajanju Nacionalne strategije vrlo ažurno nastavilo sa izradom akcionih planova za njeno sprovođenje, kao i da podstiče i koordiniše osnivanje regionalnih i lokalnih kancelarija za mlade. Posebno treba istaći značaj podrške koju je Ministarstvo pružilo radu desetina omladinskih organizacija iz svih krajeva naše zemlje, kao i tekućem osnivanju nezavisne Krovne organizacije mladih Srbije. Imajući u vidu ukupan bilans uspeha ministarstva na čijem ste čelu, verujemo da ćete sa jednakom otvorenošću pristupiti rešavanju još jednog problema, koji se se tiče odnosa Republike Srbije prema našim mladim stručnjacima.

Jedan od osnovnih ciljeva zbog kojeg je formiran Fond za mlade talente je strateško ulaganje u obrazovanje mladih stručnjaka na prestižnim univerzitetima u inostranstvu, čije će stečeno znanje i iskustvo predstavljati ključni ljudski resurs za dalji razvoj Srbije. To je razlog što je Vlada ove godine u republičkom budžetu ostavila prostor za čak 500 stipendija, što je pet puta više nego pre dve godine kada je sproveden prethodni konkurs. Međutim, činjenica da se prijavio samo 241 kandidat za stipendiju, što je manje od polovine predviđenih sredstava, govori o tome da uslovi konkursa nisu bili odgovarajući za ovu namenu. Pritom, podatak da je samo 91 kandidat dobio stipendiju, što je manje od jedne petine predviđenih sredstava, svedoči da postupak selekcije nije u skladu sa smislom i osnovnim ciljevima postojanja ove vrste stipendija.

Podsećamo da se ovde radi o studentima koji su već uspešno prošli selekciju na univerzitetima zemalja Evropske unije i kojima je samo potrebna finansijska podrška da pohađaju studijske programe koje su već upisali, a oni se za uzvrat obavezuju da će se vratiti u Srbiju i tu razvijati svoju profesionalnu karijeru. Međutim, dodela stipendija ovim kandidatima ograničena je neosnovanim uslovima konkursa i nesvrshodnim postupkom selekcije koju sprovodi posebna komisija. Pomenuta ograničenja kojim su podvrgnuti studenti se pre svega svode na: a) godine starosti kandidata (25 godina za osnovne i 26 za poslediplomske studije) i b) na prosek ocena u prethodnim godinama studija (najmanje 8,5).

U opovrgavanju opravdanosti navedenih kriterijuma, neophodno je naglasiti da je ograničavanje na osnovu godina starosti protivno savremenim trendovima u visokom obrazovanju i protivno konceptu učenja tokom čitavog života (Life Long Learning), utemeljenom u dokumentima Bolonjskog procesa i Lisabonske strategije, čija je naša zemlja potpisnica. Međutim, budući da govorimo o fondu koji se fokusira na mlade, onda treba imati u vidu da Nacionalna strategija u populaciju mladih ubraja sve ljude uzrasta od 15 do 30 godina starosti. Zato je paušalno ograničavanje uzrasta studenata master i doktorskih studija na 25, odnosno 26 godina starosti, protivno strateškim dokumentima o brizi o mladima Republike Srbije. Samim tim nije predviđena mogućnost da konkurišu kandidati koji u ovom trenutku upisuju drugu ili treću godinu poslediplomskih studija, niti je u kriterijumima selekcije pravljena neophodna razlika između master i doktorskih studija. Takođe, zamenarena je i činjenice da prošle godine Fond nije ni dodeljivao stipendije jer je tadašnje Ministarstvo prosvete propustilo da za tu svrhu rezerviše sredstva u republičkom budžetu, čime je oštećena čitava generacija studenata, koja je i ove godine zanemarena zbog svog uzrasta.

Drugi kriterijum konkursa i selekcije kandidata, odnosi se na paušalno ograničavanje prosečnom ocenom stečenom u prethodnim godinama ili nivoima studija, koja treba da iznosi najmanje 8,5. Ovo ograničenje se pokazuje kao potpuno neprikladno imajući u vidu da se radi o studentima koji su već uspešno prošli selekciju i primljeni su na studije u inostranstvu, bez obzira na prosečnu ocenu njihovog pređašnjeg studiranja. Pored toga, zadržavanje ovog zastarelog

kriterijuma sputava ljude koji su svoje talente, kreativnost, sposobnosti i znanje sticali i razvijali kroz različite forme neformalnog obrazovanja, koje je prepoznato i u Nacionalnoj strategiji za mlade. Na ovaj način se istovremeno kažnjavaju generacije koje su stasavale u jednom tužnom periodu za Srbiju, a nagrađuje se postojeći obrazovni sistem za koji se svi možemo složiti da je u velikom problemu.

Nakon što smo obrazložili zbog čega su uslovi ovog konkursa i postupak selekcije doveli do nezadovoljavajućeg rezultata – manje od polovine prijavljenih i manje od petine izabranih kandidata, od predviđenih 500 – spremni smo i da ponudimo moguća rešenja opisanog problema.

Predlažemo da Fond razmotri dve moguće mere za izlazak iz postojeće situacije:

- a) Ponovo raspisivanje konkursa za dodelu stipendija za studente koji su primljeni na univerzitete u zemljama Evropske unije, bez eliminatornog ograničenja u proseku ocena i u godinama starosti ili uz granicu do 30 godina starosti. Prosečnu ocenu kao jedan od (ali nikako jedini) kriterijum odabira, komisija bi trebalo da uzme u obzir samo ukoliko se prijavi veći broj kandidata od broja raspoloživih stipendija. Novi konkurs bi trebalo da bude raspisan za 409 stipendija, kako ne bi bili oštećeni kandidati koji su već ostvarili pravo na dobijanje stipendije (njih 91).
- b) Ukoliko je tehnički neizvodljivo sprovođenje novog konkursa, potrebno je omogućiti odgovarajuću reviziju odluke Fonda, tako da stipendija bude dodeljena svim prethodno prijavljenim kandidatima koji imaju validan dokaz o upisu na osnovne, odnosno posle diplomanske studije na univerzitetima u zemljama Evropske unije.

Ovim predlogom mera pokušavamo da umanjimo štetne posledice kojima je veliki broj mladih stručnjaka i naučnika sprečeno da, svojim akademskim usavršavanjem u inostranstvu, Srbiji donesu znanja i praktična iskustva koja su neophodna za razvoj naše zemlje i proces integracije u Evropsku uniju. Imajući u vidu Vaš ukupni rad kao ministarke omladine i sporta, čvrsto verujemo u Vašu posvećenost unapređenju položaja mladih u Srbiji i ulaganju u mlade kao u osnovni resurs našeg društva. Zato verujemo da ćete kao predsednica Fonda za mlade talente posvetiti pažnju rešavanju opisanog problema.

S poštovanjem,

EVROPA NEMA ALTERNATIVU!